

Tescil İşlemleri İle İlgili Gelir Vergisi Tebliği

175 No'lu Tebliğ

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (A) fıkrasında kimlerin tevkifat yapmakla yükümlü oldukları belirtilmiş, anılan maddenin 13 numaralı bendinde de, çiftçilerden satın alınan zirai mahsul bedelleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır. Söz konusu tevkifat oranları 30.12.1988 gün ve 20035 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 88/13644 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1.1.1989 tarihinden geçerli olmak üzere hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 2, diğer zirai mahsulleri için % 4 olarak belirlenmiştir.

Ancak 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi 30 Aralık 1993 tarihi ve 21804 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3946 sayılı Kanunla değiştirilmiştir. Çiftçilerden satın alınan zirai mahsul bedelleri üzerinden yapılacak tevkifat da yapılan değişikliğe paralel olarak 94 üncü maddenin 11 numaralı bendinde düzenlenmiştir.

Öteyandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3946 sayılı Kanunla değişik 94 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, 11 numaralı bend gereğince zirai mahsul bedelleri üzerinden yapılacak vergi tevkifatında zirai mahsulün ticaret borsalarında tescil ettirilerek satılıp satılmadığına veya destekleme kapsamında alım yapan kurumlar ile diğerlerine göre farklı oranlar tespit etme konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

Bakanlar Kurulu bu yetkisini 31.12.1993 gün ve 21805 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 93/5148 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kullanarak, 1.1.1994 tarihinden geçerli olmak üzere hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri ve diğer zirai mahsuller üzerinden yapılacak tevkifat oranları yeniden belirlenmiştir.

Bu düzenlemeler hakkında aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

A – Ticaret Borsalarında Tescil Ettirilerek Yapılan Alım-Satım Muamelelerinde Gelir Vergisi Tevkifatı:

5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan ticaret borsalarında borsa kotasyonuna dahil zirai ürünlerin tescil ettirilerek satın alınması halinde, bunların alış bedelleri üzerinden 93/5148 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca,

a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 1,

b) Diğer zirai mahsuller için % 2,

nispetinde tevkifat yapılacaktır.

B – Ticaret Borsaları Dışında Yapılan Alım-Satım Muamelelerinde Gelir Vergisi Tevkifatı:

Ticaret borsası dışında alım-satım konu olan zirai mahsulleri alış bedelleri üzerinden anılan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca,

a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 2,

b) Diğer zirai mahsulleri için % 4,

nispetinde tevkifat yapılacaktır.

C – Muhtasar Beyannameye ve Eklenecek Belgeler:

Zirai mahsullerin alış bedelleri üzerinden yapılacak gelir vergisi tevkifatına ilişkin muhtasar beyanname 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 98 inci maddesi uyarınca alım-satımın gerçekleştiği ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine verilecek ve buna ilişkin vergilerde aynı süre içinde ödenecektir.

Söz konusu kararnamenin yürürlüğe girdiği 1.1.1994 tarihinden itibaren zirai mahsullere ilişkin olarak verilecek muhtasar beyannameler ile ilgili olarak borsaca tasdik edilmiş borsa tescil beyannamesinin bir örneği de beyannameye eklenecektir.

Aynı dönem içinde birden fazla alım-satım muamelesinin olması halinde, borsa tescil beyannamesinin yerine aynı bilgileri içeren borsaca onaylanmış bir liste muhtasar beyannameye eklenecektir.

D – Muhtasar Beyanname Verme Süresinden Sonra veya Re'sen Yapılacak Tesciller:

Zirai mahsullerin alım satımına ilişkin olarak borsada tescil edilen işlemler borsada yapılmış addolunacak, hayvan ve hayvansal mahsuller ile kara ve su avcılığı, mahsulleri için % 1, diğer zirai mahsuller için % 2 nispetinde tevkifat uygulanacaktır.

Ancak, borsa tarafından tasdik edilmiş borsa tescil beyannamesinin veya buna ilişkin listenin Gelir Vergisi Kanununun 98 inci maddesinde belirtilen muhtasar beyanname verme süresi içinde ibraz edilmemesi halinde, bu muamelenin borsa dışında yapıldığı kabul edilecektir. Bu durumda hayvan ve hayvansal mahsuller ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 2, diğer zirai mahsuller için % 4 oranında tevkifat yapılacaktır.

Ayrıca, borsaca re'sen yapılan tescillerde de bu bölümde yer alan açıklamalar çerçevesinde işlem yapılacaktır.(*).

E – Ticaret Borsalarının Sorumluluğu :

Zirai mahsullerin alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk konusunda Bakanlığımızca hazırlanıp 15.9.1990 gün ve 20636 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 164 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu Tebliğdeki açıklamalarımıza göre yönlendirilen uygulama ve ticaret borsalarına getirilen sorumluluk aynen devam etmektedir.

Tebliğ olunur.

(*). 202 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile Yürürlükten Kaldırılmıştır